

המאיר

פנינים יקרים, רעיונות מכריקים, סיפורים נפלאים,
מתוך שיעורי הרב הגאון המשפיע,
פח מפיק מרגליות
רבי מאיר צוויבל שליט"א
מחבר ספרי נר המאיר

מאמר המאיר

בסוכות נתגלה שמצות התשובה אינה נפגמת מחמת העבירות

תשובה קודם התשובה

ל'קחתם לכם ביום הראשון וגו' (ויקרא כג ו), ובמדרש: 'ביום הראשון ראשון לחשבון עונות, ומדוע יום טוב הראשון של חג הוא הראשון לאותו חשבון.

ונראה לבאר בהקדם מה שאמר הר"ק מהר"י מבעלזא ז"ע, דהנה ידוע מה דאיתא בספ"ק שכל התורה והמצוות שאדם עושה בעודו מלוכלך בעונות ואינו נקי מחטא הולך ח"ו לצד הסטרא אחרא ומחזק את כוחם. והעצה לזה היא שבטרים יגש אדם לעשות מצוה או לעסוק בתורה יראה לשוב בתשובה שלימה ואז יהיה בטוח שמצוותיו ילכו רק לצד הקדושה. והקשה הר"ק מבעלזא, הרי התשובה גופא גם היא מצוה ממצוות התורה, והיאק אפשר לקיים מצוה זו בנקיות, הלא כל עיקר מצוה זו הוא לחלצו ממציר עוונותיו שהוא נתון בהם, וא"כ הרי יש חשש שילך מצות תשובה ח"ו להחיצונים. וחדש שבשביל זה צריך לעשות שני פעמים תשובה, פעם אחת כדי להתנקות מחטאין, ושוב שנית אחר שגופו נקי כדי לקיים מצוה זו בנקיות כדבעי. עכ"ה ק.

נפק"מ בטעם הפסול של לולב הגזול לגבי כל תוסית

והנה נראה לתרץ את קושייתו באופן אחר, באופן שגם התשובה הראשונה תהא כוחה יפה ולא תיפול לידי החיצונים, וזאת בהקדם הגמרא בסוכה (ס:) ש'לולב הגזול בשאר ימים פסול משום מצוה הבאה בעבירה, והקשו התוספות (ו"ה משום) מדוע

נציני המאיר

אולם אותה שנה מאחר שלא היו לו מעות הוצרך להתחיל רק לאחר יום הקדוש ולא היה סיפק בידו להקים את הסוכה לבדו, על כן מינה את בניו הצדיקים שיבנו את הסוכה תחתיו והוא נדב בעיירות הסביבה לחפש אחר אתרוג מהודר.

ויהי לביל התקדש חג, המגיד התכונן בשמחה רבה לקדש על היין ולקיים מצות ישיבה בסוכה, והוא שלח לקרוא לרבנית, אך מיד כשנכנסה לסוכה פרצה הרבנית בבכי עז ולא נרגעה גם לאחר הקידוש, היא אכלה כזית פת לצאת ידי חובה ומיד נכנסה הביתה, המגיד תמה לפרש הבכי אך לא אמר דבר כי אמר מקרה הוא. אולם למחרת בעת נטילת לולב בסוכה שוב פרצה הרבנית בבכי, פנה המגיד אליה ושאלה: 'אתמול שכבתי לא אמרתי דבר, כי חשבתי שמא אירע לך איזה צער קודם לכן, אולם עכשיו אני רואה שלא מדובר במקרה כלשהוא, אמרי נא לי מה מעיק עליך?', השיבה הרבנית בדמעות שליש: 'כל שנה כשאני נכנסת לסוכה אני רואה את אליהו הנביא היושב בסוכתינו ודבר זה גורם לי שמחה מרובה ומה אני שואבת כח לכל השנה כולה להתמודד עם יסורי הדחזקות והעניות, אולם אתמול וגם היום כשנכנסתי לסוכה, לא ראיתי את אליהו הנביא, אין זאת אלא שחטאתי כל כך עד שדחו אותי ממדרגתי זו, וכי לא אבכה?', נענה המגיד בענותנותו ואמר לה: 'אין זה בגללך אלא בגללי, החטאים שלי הם שגרמו לך', אולם היא לא הסכימה: 'לא ולא, אתה צדיק גמור, בודאי אלו החטאים שלי' והוסיפה לבכות מאין הפגות, ראה זאת המגיד ואמר: 'אם כן נצטרך לעשות משהו ובעזר השם תוכי לראות את אליהו הנביא עוד היום', תיכף כשסיים המגיד את דבריו אירע דבר פלא, השמים שהיו עד עכשיו זכים ונקיים ככתקפות תמוז התעננו פתאום בעננים כבדים שהחשיכו את פני השמש, וכך נשארו מכוסים בעננים משך כל ימי החג, הרבנית נכנסה לסוכה ושוב ראתה את אליהו הנביא יושב בסוכה כמו בכל שנה, גם בלילה בעת הסעודה ראתה אותו ולשמחתה לא היה גבול.

לימים סיפר המגיד לבניו מה היה סיבת הדבר, כי הנה לא הרחק מביתו של המגיד עמד בית טומאה רם ונשא, ובראש המגדל היה הסימן המאוס של שתי וערב שהטיל את צילו על סביבתו, והנה בכל שנה כאשר בנה את הסוכה העמידו המגיד במקום כזה שצילו של השתי וערב לא יגיע לשם, אולם בשנה זאת כאשר לא היה סיפק בידו הטיל את המלאכה על בניו, אך שכח להזהירם על דבר זה, כך אירע שצילו של השתי וערב נפל על הסוכה ולכן נמנע אליהו הנביא להכנס לסוכה. אך כאשר ראה עד כמה הדבר מצער את הרבנית ונוגע לה עד ציפור נפשה, פעל להעמיד ענן כבד מעל הסוכה באופן שיסתיר את אור השמש והירח, וכך לא היה צל לבית הטומאה וממילא היה יכול אליהו הנביא להכנס לסוכתו. ע"כ המעשה.

ויש להסמיק לכך את הרמז של הר"ק מליסקא זצ"ל: 'בסוכות תשבו שבעת ימים' (ויקרא כג כה) ראשי תיבות 'תשב', לרמז על אליהו התשבי הבא לסוכה.

שמיני רגל להאבות

ידוע מה שגילו לנו רבותינו הקדושים ז"ע, שהאבות הקדושים, הדורות הקודמים, יורדים ובאים מגן עדן להשתתף בהקפות שעורכים ישראל בשמיני עצרת ושמחת תורה.

והנה במסכת פסחים (נא) איתא על חזקיהו המלך שגירר עצמות אביו על מטה של חבלים, וביאר החידושי הרי"ם (מובא בלקוטי יהודה על פסח) על פי המבואר בנדה (א) שחלק העצמות שבאדם בא לו מכת האב, ופירש 'גירר עצמות אביו', דהיינו שחזקיהו המלך גירר והסיר מעצמותו את חלק העצמות שקיבל מאביו אחו, כי לא רצה שיהיה לו חלק מאותו רשע, וממילא נפטר מכבוד אביו, מאחר שלא נשאר בו כלום ממנו. ע"כ.

ועל פי זה אפשר לפרש את הגמרא (ראש השנה ד:) 'שמיני רגל בפני עצמו', דהיינו שהוא יום טוב בשביל האבות שמהם חלק העצמות, שבים זה הם באים ויורדים מגן עדן להשתתף בסדר ההקפות של צאצאיהם בעולם הזה.

שמיני עצרת מעין העתיד

איתא בספ"ק ששמיני עצרת הוא בבחינת לעתיד לבוא ובו מתגלה מעין האור שיתגלה בעת התיקון השלם, ויש לרמז זה בלשון המשנה בברכות (פ"ט מד): 'נותן הודאה לשעבר וצוהק לעתיד לבוא', 'שעבר' ראשי תיבות 'שמיני עצרת רגל בפני עצמו', דהיינו שנותנים הודאה על יום שמיני עצרת החג הזה שהיא מעין האור של לעתיד לבוא, וצוהקין שכבר נזכה לגילוי השלם בפועל בקרוב ממש.

הצל שנגמע מאליהו הנביא ליכנס לסוכה

סיפר הר"ק רבי יוסף מיאמפולי זצ"ל בנו של המגיד מזלאטשוב ז"ע על אביו, שפעם אחת במוצאי יום הכיפורים לא רצה לשבור את צומו ומיין לאכול כלום, בתחילה חשבו המשמשים שמחמת מידוש מסוים אינו יכול לאכול, אך משנשנה הדבר למחרת נכנסה אשתו הרבנית הצדקנית וביקשה ממנו שיטעום דבר מה, נענה המגיד מזלאטשוב בשבחן לב: 'וכי כיצד אוכל לאכול ולשתות כשאין בידי מעות לקנות ארבעה מינים למצוה?!!', נענתה הרבנית מיד ואמרה, 'אל נא תחוש לכך, הנה יש לי במקום סתר רובל זהב שקבלתי בעד התכשיטים שלי שמכרתי ושמתתי אותו לכבוד הנישואין של בננו, אתן לך אותו בכדי שתוכל לקנות ד' מינים כלבבך ועד החתונה יעזור כבר ה' 'תכרך'. שמח המגיד מזלאטשוב כמוצא שלל רב ונטל את המטבע תוך שהוא מרעיף על הרבנית ברכות לרוב.

והנה הסדר היה בכל שנה, שעד לפני יום הכיפורים כבר היה למגיד מזלאטשוב את הד' מינים ואחר יום הקדוש היה עסוק בבניית הסוכה,

ליטול חלק בהוצאת גליון ולהארות והערות או לקבל גליון, ניתן לפנות gilyonhamier@gmail.com

דפוס והוצאה לאור

דפוס מלכות בארה"ק
עוסק כבר מזה שנים
בהדפסת ספרים באיכות
ובמהירות הנדרשת

מיוחד
לעת הצורך
2 ימים
הדפסה של

הוצאה לאור
עריכה • עימוד • הדפסה

חדש!!
הדפסת
ספרים גם
בכתוב
קטנה

עריכה

גליון זה ועוד ספרים וגליונות רבים וחשובים נערכו ע"י עורכי מלכות הוצאה לאור בארה"ק צוות אברכים תלמידי חכמים שידים רב להם במבמני התורה והחסידות

עימוד - גראפיק - הדפסה - שופינג

347-584-8866 @ 073834811@gmail.com

הוצרכה הגמרא למעט לקמן גזול מ'לכם',
הא בלאו הכי פסול מטעם מצוה הבאה
בעבירה. וכתב האבני נור לתרץ (מובא בגדקת
אברהם פרשת ראה), דשפיר יש נפקא מינה בין
תרי טעמי אלו, דהנה קיימא לן להלכה (א"ר)
סימן תרנא מ"א ס"ק כח) דאם נוטל ב' לולבים
כאחד עובר על כל תוסף ולא קיים את
המצוה כלל. אמנם אם נוטל לולב פסול,
וודאי שאינו מעכב, שהרי אינו ראוי כלל
למצוה ואינו עובר על כל תוסף.

מעתה שפיר איכא נפקא מינה בטעם
הפסול של לולב הגזול, דהיינו באופן כזה
שנוטל לולב הגזול יחד עם לולב כשהוא
טעם הפסול הוא משום 'לכם', אזי התורה
פסלתו ממצוה, ונמצא שלא עבר על כל
תוסף וממילא יוצא ידי חובתו בלולב
הכשר. מה שאין כן אם טעם הפסול הוא
משום מצוה הבאה בעבירה, הכא אינו
מצוה הבאה בעבירה, כיון שבאלו הכי יש
כאן אחד שאינו גזול ואינו צריך דווקא
להגזול, נמצא ששני הלולבים כשרים
ועובר על כל תוסף וממילא לא יצא כלל
ידי חובתו. עכ"ל. ודפח"ח.

מן הלימוד של 'לכם' למדים שיש עבירה שאינה פוגמת במצוה

הרי לנו חידוש נפלא שישנה מציאות שאין
העבירה מעכבת את המצוה, אלא אדרבה,
היא עצמה מסייעת ומכשירה לדבר מצוה,
כי היא שהעבירה של 'לכם' היא מכשירה
את הלולב השני שיוכל לצאת בה ידי
חובתו. ואם כן הכי נמי אולי יש לחדש
ולומר הכא גבי מצוות תשובה, שאף על פי
שיש כאן עבירות רח"ל, מכל מקום אין הם
מזיקים למצוות התשובה, אלא אדרבה, הן
הן גורמות ומסייעות לאדם שיוכל לקיים
עתה מצוות תשובה, והתשובה עצמה היא
בשלימות.

ובזה יש לפרש את דברי המדרש שחג
הסוכות הוא 'ראשון לחשבון עוונות',
דכאן בסוכות, על ידי הלימוד של 'לכם'
תגלה מציאות חדשה שהעבירה עצמה
נעשית הכשר להמצוה ואינה מקזת לה,
וישנו חשבון נפרד לעוונות ולמצוות,
וממילא שפיר מהני מצוות התשובה אף
על פי שיש כאן עבירות ואין היא הולכת
לחיצונים.

נ"ינ"י המאיר

לעשות סיום באופן כזה, לזה אומר 'ועמק סוכות אמד', דהיינו שגבי מצוות סוכה חזינן שריבים
יכולים להשתתף במצוה אחת, ומשם נלמד לסיום הש"ס.

פרי עץ הדר בתנאי שנתן צדקה לעניים

איתא במסכת שבת (קכז): 'זה אלי ואנוהו', התנא לפניו במצוה, עשה לפניו סוכה נאה ולולב
נאה ושופר נאה וכו', אבא שאול אומר, 'ואנוהו' היו דומה לו, מה הוא חנון ורחום אף אתה היה
חנון ורחום, ופירש המהרי"י אסאד זצ"ל, בדפירוש הראשון של הגמרא למדנו שצריך האדם להדר
במצוות שבין אדם למקום, כסוכה ולולב ושופר וכדומה, ובא אבא שאול להוסיף שלא די להדר
בבין אדם למקום, אלא צריך להדר גם בבין אדם לחבירו, ולכן לא יאמר האדם אחר שעשה סוכה
ולולב נאה, הנה יצאתי ידי חובתי בזה ומתן כך יקמץ ידיו ולא יתן צדקה אלא אעפ"כ יתן צדקה,
ולהתדמות אל הבורא יתברך במדות, מה הוא חנון אף אתה חנון וכו'. עכ"ל.

והנה ידוע מה שאמרו בגמרא (ר"ה יז), דאביי ורבא מדבית עלי קאתו, שנאמר בהם (שמואל א ב
ג) 'וכל מרבית ביתך ימותו אנשים', רבה דעסק בתורה חי ארבעים שנה, ואביי שעסק בתורה
ובגמילות חסדים חי ששים שנה. ואפשר לרמז זה בלשון הגמרא ביומא (גז): 'אביי היה מסדר סדר
המערבה משמא דגמרא ואליבא דאבא שאול', דהיינו שאביי היה מסדר ומהפך מערכת השמים,
שעל אף שנגזר עליו מיתתו, המתיקה לטובה, 'ואליבא דאבא שאול' שאמר שלא די בתורה ומצוות
לבד וצריך גם לעסוק בגמילות חסדים, ודין אהני ליה שיריץ ימים ולא תשלט בו הגיירה.

ובזה אפשר לפרש מה דאיתא במדרש (עין ויקרא ל ט): 'פרי עץ הדר זה אברהם, שהיהו הקב"ה
בוקנה, שנאמר (בראשית כד א) 'אברהם זקן בא בימים', רצה לומר דודאי פרי עץ הדר היינו כפשוטו,
לחזור אחר אתרוג נאה, אולם המדרש בא להוסיף דצריך לזכור גם להדר במדות טובות ובגמילות
חסדים, ולנקוט במדת החסד של אברהם אבינו 'שהיהו הקב"ה בוקנה' דהיינו שהיה כקן מלא
רחמים, וליתן צדקה לעניים לצורך יו"ט, וכאבא שאול הנ"ל.

אתרוג יש בה כל השמות של פרנסה

שנינו במשנה (ר"ה פ"א מ"ב): 'בארבעה פרקים העולם נידון, בפסח על התבואה, ופירשו בספה"ק
דתבואה הוא כינוי אל הפרנסה, כי בהג הפסח נשפץ פרנסה לכל השנה, ובספה"ק ייטב לב (פרשת
וישל) ביאר הטעם, כי הנה ככתבי הארז"ל מובא לכוון בפסוק (תהלים קמב טז) 'פזות את ידך' ג'
שמות, פא"י חת"ך סא"ל, שהם מסוגלים להמשיך הפרנסה, והנה 'פסח' ראשי תיבות של שלש
שמות הללו, לפיכך הוא מסוגל להמשיך פרנסה טובה לכלל ישראל. עכתהד"ק.

והנה, ראה זה פלא כשתחשוב הגימטריא של השמות הללו יעלך לך כמנין 'אתרוג', ונראה מזה
בדשעת נטילת לולב נמי הזמן גרמא להמשיך פרנסה בשפע, אכן אוי לו לאותו אדם שבשעת
נטילת לולב מכון על הפרנסה שלו...

ובזה יש לומר בכונת המדרש שהסמך על הפסוק (ויקרא כג כ) 'ולקחתם לכם ביום הראשון' את
הכתוב במשלי (ט ט) 'קחו מוסרי ואל כסף', רצה לרמז שאף על פי שסגולת המצוה להשפיע פרנסה
ברוח עם כל זאת לא תכון לזה בשעת קיום המצוה, אלא 'קחו מוסרי ואל כסף'.

הישענא רצוף אהבה

ידוע דברי הרמב"ם המפורסמים בהלכות תשובה (פ"ה ה'): 'התשובה מקרבת את הרוחקים, אמש
היה זה שנאוי לפני המקום, משוקץ ומרוחק ונתעבה, והיום הוא אהוב ונתמד קרוב וידיד'. והנה
ענין זה יכול להתרחש פעמים רבות בזה אחר זה, דהיינו שחוטא ונעשה מרוחק ואחר כך עושה
תשובה ומתקרב, ושבו נכשל בחטא ומתרחק ושוב חוזר בתשובה ונעשה אהוב וחוזר לחילה, כי
הקדוש ברוך הוא ברחמינו אינו מואס באדם, ואפילו אם חטא לפניו אלף פעמים מקבלו בתשובה
כמו בפעם הראשונה, וכמו שפירשו צדיקים: 'כי אתה סלחן לישראל', שזה אומנותו של הקב"ה,
חזר וסלח שוב ושוב אפילו פעמים הרבה, על דרך שאמרו (ב"מ גז): 'רובץ ולא רבצן', חזר מעלה
גדולה וקריבה יתירה.

אמנם בזמן שבית המקדש היה קיים והשכינה היתה שורה בינינו לא היה כמעט מציאות שישנה
האדם בחטא, כמו שאמרו חז"ל (תנחומא פנחס) 'מ'עולם לא לן אדם בירושלים ועבירה בידו', כי
המציאות המרוממת גרמה לקרבת אלוהים גדולה ועצומה שלא בנקל יוכל האדם לחטוא, ואפילו
אם נכשל ח"ו מיד הביא קרבן ונתפטר ונטהר כבראשונה.

נ"ינ"י המאיר

וזהו י"ל הכוונה: 'הושענא רצוף אהבה', דהיינו אף על פי שהקב"ה מתנהג עמנו בחסידות
ומוחל וסולח לעוונותינו תדיר, מכל מקום אנו מתפללים שנוכה כבר למצב שתהיה האהבה
רצופה בלא הפסק, כמו בזמן שבית המקדש היה קיים, ולא להיות עתים משוקץ ועתים אהוב.

אתה נותן יד לפושעים בהג הסוכות

בתפילת יום הקדוש אנו אומרים: 'אתה נותן יד לפושעים', ונראה לפרש בזה פירוש הגון, על
פי מה דאיתא במשנה באבות (פ"ה מ"ה) 'עשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש', ואחד מהן
'שלא אירע קרי לכהן גדול ביום הכיפורים', וכבר תמחו בזה רבים, מה גודל הנס בזה. וכתב
החתם סופר (שו"ת) לבאר, כי הנה הכהנים בסוף ימי בית שני היו רשעים, ונתמנו על ידי המלך לכל
המרבחה במחיה, ולכן היו הכשרים שבישראל מתפללים שיראע לו קרי לכהן גדול כדי שיבוא
הסגן שנתמנה על ידי בית דין וישמש תחתיו, ומדוע באמת לא אירע כן? לפי שכהן גדול זה
בימי פרישותו קודם יום הכיפורים עשה תשובה גמורה ונתרצה לפני הקב"ה, אמנם אף על פי
כן לא היו מוציאים שנתם אחר כך, כדאיתא ביומא (טז) 'לפי שאחר יום הכיפורים חזרו לטורם
ונעשו רשעים. עכ"ל. ובה יש לפרש: 'אתה נותן יד לפושעים' דהיינו לפושעים ממש, שהיה
פושע עד עכשיו וגם אחר כך עתיד להיות פושע, מכל מקום כיון שעכשיו עשה תשובה לא דן
אותו הקב"ה אלא לפי מעשיו של עכשיו.

עוד יש לפרש 'אתה נותן יד לפושעים', על פי מה שאמרו חז"ל (פסחין גז) 'אפילו ריקנין שבך
מלאים מצוות כרימון', והקשה הר"ק מקאברין זצ"ל דאם הם מלאים מצוות כרימון מדוע
נקראים ריקנין, ותיירץ, 'לפי שאין עושים אותן בשמחה. ויש לומר שלכן בא זמן שמחתנו תיכף
אחר יום הכיפורים, כדי לסייע לאותם פושעים ששב בתשובה ביום הכיפורים להתחיל מעתה
לקיים מצוות בשמחה. וזהו 'אתה נותן יד לפושעים', דהיינו שאתה נותן להם עזר וסיוע בהג
הסוכות לצאת מפשעם ולהתחיל לעבוד את ה' יתברך בשמחה ובטוב לבב.

נמצא שיש לנו שני מיני פושעים שהקב"ה נותן להם יד בימים אלו, ואיזה מהם עדיף טפי?
והוא המין השני שיש קיום לחשובתו וזוכה לסיוע מאת ה' יתברך לעמוד בצדקו הוא עדיף
וחשוב יותר מאותו רשע שחזר לטורו. ויש להעמיס זה במאמר חז"ל (תענית ה): 'אילן אילן במה
אברכן', 'אילן' תיבות 'אתה נותן יד לפושעים', ואמר 'אילן אילן', דהיינו שישנם שני מיני
'אתה נותן יד לפושעים', 'רבמה אברכן'? כלומר איזה מהם עדיף טפי שאברך אותך בברכה
זו, הרי אומר זה שיש קיום לחשובתו ומקבל סיוע מלמעלה בהג הסוכות בשעה ש'פירותיך
מתוקים' - בנטילת לולב ואתרוג, 'צלך נאה' בצל סכך, 'ואמת המים עוברת תחתך' - במצוות
ניסוך המים.

לעתיד לבוא יקבלו שכר על המצוות אע"פ שכבר אין יצר הרע

במסכת בבא בתרא (ה) דרשו חז"ל 'מוצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד' (ויאל יב ג) אלו מלמדי
תינוקות, ומתאמרא בשם רביה"ק מהר"ט ז"ב מסאטמאר ז"ע מדוע נמשלו לכוכבים דווקא,
דהנה הכוכבים הללו נבראו כדי לפייס את הלבנה על שנתמעט אורה, ואם כן לעתיד לבוא,
כאשר אור הלבנה יהיה כאור התמה לבאורה היו אמורים להבטל, אך אף על פי כן אומר
הקב"ה כיון שכבר היו בעולם והוצרכו להם, ישארו לעולם. כמו כן המלמדים, הגם שלעתיד
לבוא לא יצטרכו כלל למלמדים, כי ילמדו תורה מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו, מכל מקום ישארו
המלמדים חשובים 'ככוכבים לעולם ועד'. עכד"ק.

על פי זה אפשר להוסיף, דהנה ידוע שהעבודה שלנו עכשיו בגלות חשובה מאוד אצל הקב"ה,
ולעתיד לבוא כאשר יבטל היצר הרע כבר לא תהיה העבודה חשובה כל כך, כמו שאמרו חז"ל
(שבת קנא) 'זהגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ' (קהלת יב א) אלו ימות המשיח, ואם כן
לבאורה כבר אין צורך לקבל שכר על המצוות שעושה האדם לעתיד לבוא, אולם על פי האמור
יש לומר שאף על פי כן יאמר הקב"ה כיון שהיו המצוות חשובים לפני בזמן הגלות, וכבר נקבע
להם שכר גדול, לא יגרע מהם גם עתה.

ובזה יש לפרש מה דמצנינו (א"ר סימן תרל"א ט"ז) שהסוכה צריכה להיות כוז שהוכוכבים נראים
מתוכה, שהרי הסוכה רמוזה לעתיד לבוא, כדכתב (ישעיה ג) 'וסוכה תהיה לצל יומם וגו',
ולכן צריכים לראות את הכוכבים מתוכה להורות שגם לעתיד יקבלו שכר על המצוות כבזמן
הזה, כמו הכוכבים שישארו קיימים לעולם ועד אף על פי שכבר אין צורך בהם.

ובזה יתיישב מה שיש להקשות בדברי
הרמב"ם שפסק (הלכות תשובה פ"ז ה"ה) 'אין
ישראל נגאלין אלא בתשובה', ולכאורה
היאך מהני תשובה, הא מיד כשיעשו
תשובה תלך המצוה להחיצונים כיון שהם
מלוכלכים בעוונות. אכן לפי האמור מיושב
שפיר, כי מצוות התשובה היא בחשבון
נפרד ואינה נפגמת כלל מחמת העוונות.
וזהו שאמר הכתוב (מלאכי ג כג) 'הנה אנכי
שולח לך"ם את אליה הנביא לפני בוא
יום ה' הגדול והנורא', דהיינו שאשלח
לכם את הגילוי שלמדוין מ'לכם' שייך
אופן שהעבירה אינה מקזת למצוה אלא
מסייעת לה, וממילא שפיר מהני התשובה
אף על פי שחלאת העוונות עדיין עליכם,
ועל ידי זה תזכו לנאולה.

ראשון לחשבון עוונות

ובזה יש לבאר דברי חז"ל בפסחים (ה):
'תנא דבי ר' ישמעאל בשכר שלשה
ראשון זכו לשלשה ראשון, להכרית זרעו
של עשו, לבנין בית המקדש, ולשמו של
משיח', דהיינו שבזכות הלימוד של 'ראשון
לחשבון עוונות' שלמדוין מ'ולקחתם לכם
ביום הראשון' יזכו ישראל לקיום הנבואה
של 'ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את
הר עשו' ולבנין בית המקדש בביאת משיח
צדיקנו במהרה בימינו.

ויש לרמז ענין זה בנוסח המירור: 'חדו
סגי יית' ועל חזקת תרתי, נהורא לה ימיתי
וברכאן דנפישין', דהיינו ששמחה גדולה
ויתירה באה לנו בדין זה של לולב הגזול,
באופן שבמקום לולב אחד הביא שנים, כי
על ידי זה נזכה ל'נהורא לה ימטי' לאורו
של משיח, ועוד 'ברכאן דנפישין'.

ועל פי זה אפשר לבאר עומק הכוונה
ברמז שאמר הר"ק מליסקא זצ"ל
שהפסוק (ויקרא יב מב) 'בסוכות תשבו שבעת
ימים' ראשי תיבות 'תשבי', דהיינו שעל ידי
חג הסוכות והלימוד שנתגלה בו מ'ראשון
לחשבון עוונות' נזכה ל'תשבי' שיבוא
ויבשרנו בשורות טובות במהרה.